

Näringsdepartementet
n.registrator@regeringskansliet.se
peter.kalliopuro@regeringskansliet.se

Remissvar på Transportstyrelsens rapport **Förares användning av kommunikationsutrustning under färd (Dnr N2017/03040/MRT)**

Sammanfattning

NTF, Nationalföreningen för Trafiksäkerhetens Främjande, har tagit del av Transportstyrelsens rapport **Förares användning av kommunikationsutrustning under färd**. Rapporten innehåller ett förslag till tillägg i bestämmelsen 4 kap. 10 e § trafikförordningen om att "Föraren får därvid inte använda mobiltelefon på ett sådant sätt att han eller hon håller den i handen."

NTF ställer sig bakom förslaget. Liksom Transportstyrelsen tror vi dock inte att ändringen i trafikförordningen är tillräcklig utan att det krävs många olika åtgärder för att komma tillrätta med den trafiksäkerhetsfara som distraktion, däribland användning av mobiltelefon och annan kommunikationsutrustning, kan innebära. Vi förutsätter att detta åtgärdsarbete inte stannar av i och med att lagförslaget eventuellt träder i kraft. NTF vill också framhålla vikten av att vidta omfattande informations- och utbildningsinsatser vid kompletteringen av trafikförordningen och att dessa insatser även lyfter fram den nuvarande skrivningen. Informationsinsatser måste pågå återkommande, helst kontinuerligt, för att ge en önskad effekt, det är inte tillräckligt med kortare kampanjer för att förändra trafikanters beteenden. Vi anser också att andra än myndigheter, exempelvis ideella organisationer som NTF, bör vara med och utforma sådana informationsinsatser.

Synpunkter relaterat till vårt ställningstagande

Utifrån genomförda studier (enkät och mätning av användning) har konstaterats att det helt klart finns en användning av mobiltelefon på olika sätt, samtidigt som data inte gör det möjligt att konstatera vilken påverkan denna användning har i olyckor. Tidigare studier har visat att när det gäller samtal spelar det ingen roll om telefonen är handhållen eller handsfree. Visuellt och manuell distraktion anses dock vara förknippade med ökade risker. Att titta på telefon, vilket gör att man tittar bort från vägen, kan därför medföra att man inte hinner reagera på det som sker i trafiken, vilket ger en ökad olycksrisk.

Det är dock möjligt att knappa och trycka på telefonen, exempelvis leta telefonnummer eller skriva sms, även när den sitter i en hållare och inte betraktas som handhållen. Vi förstår dock att det är mycket svårt att förbjuda bara en viss sorts användning av telefonen eller ett visst beteende och tillstyrker därför förslaget om förbud för handhållen mobiltelefon. Så småningom är det också troligt att teknikutvecklingen i telefonerna får större genomslagskraft och exempelvis röststyrning används istället för knappandet, samtidigt som förarstödsystem som autobroms blir verklighet i en större del av fordonsflottan och kommer förhindra vissa olyckor.

De sociala normerna att inte använda mobiltelefon under bilkörning så att trafiksäkerheten påverkas negativt är ganska starka. Samtidigt är acceptansen stor för ett förbud. Detta innebär en förhoppning om att det föreslagna förstärkandet av förordningen kommer att efterföljas. Det är också möjligt att skärpningen av bestämmelsen får en normskapande effekt, nämligen

att den ytterligare inskräper i förare att det är olämpligt att ägna sig åt distraktioner som tar uppmärksamhet från körningen.

NTF tror att polisens övervakning och lämpliga sanktioner är av mycket stor betydelse för att ändringen ska få en god efterlevnad. Vi anser att det ska bli möjligt att tilldela ordningsbot för förseelsen.

Det är mycket viktigt att det inför förändringen i trafikförordningen sätts igång kontinuerliga och långsiktiga informationsinsatser. Det är viktigt att här inte bara lyfta delen om handhållen telefon så att den första delen av paragrafen blir åsidosatt. Utvärderingen av Sluta rattsurfa-kampanjen visar just på vikten av uthålliga och kontinuerligt återkommande insatser för att uppnå långvariga beteendeförändringar. I rapporten lyfts vilka målgrupper som speciellt behöver nås (ungdomar, yrkesförare, oskyddade trafikanter) och att det är möjligt att vända sig till företagsledning och ansvariga för upphandlingar av transporter. Transportstyrelsen föreslår att det övervägs om ett sådant stödjande arbete kan ingå i Trafikverkets nya roll med att leda övergripande samverkan i trafiksäkerhetsarbetet för vägtrafik. NTF är också gärna med i detta arbete. Vi har stor erfarenhet och kunskap när det gäller att vara med i informationsinsatser, att nå olika målgrupper, att arbeta med företagsledning och andra målgrupper.

Det framgår tydligt i utredningen att en kombination av många åtgärder och insatser behövs för att lösa det trafikfarliga användandet av mobiltelefon och andra typer av kommunikationsutrustning under körning. Transportstyrelsen skriver att "Det är väsentligt att ha ett systemorienterat angreppssätt där åtgärder vidtas som riktar sig till samtliga delar av vägtransportssystemet och fler aktörer på olika nivåer i samhället, och inte enbart mot den enskilde trafikanten." NTF instämmer i detta. Vi förutsätter att arbetet med föreslagna åtgärder fortsätter och att nya åtgärder tas fram. NTF är självklart villig att delta i detta arbete och vara med i olika beteendepåverkande insatser.

Avslutning

I detta ärende har generalsekreterare Marie Nordén beslutat. Trafiksäkerhetsansvarig Susanne Gustafsson har varit föredragande.

Generalsekreterare NTF, Nationalföreningen för Trafiksäkerhetens Främjande